

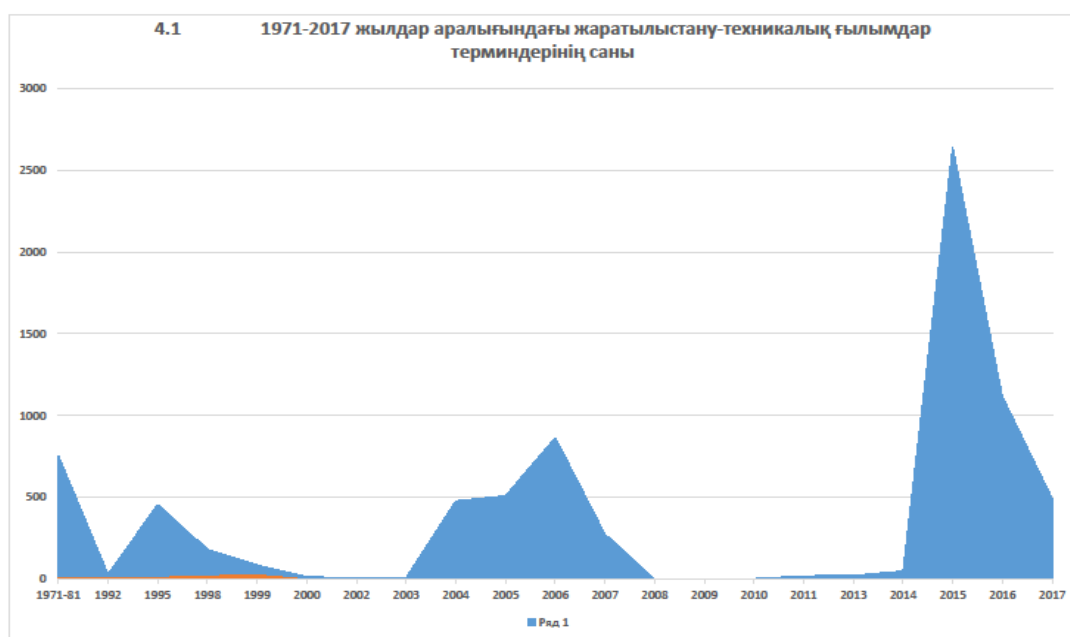
**ХІІ тармақ «Бекітілген терминдерге мониторинг жүргізу» тармағы
бойынша атқарылған жұмыстардың қорытынды есебі**

Астана, 2024 жыл

«Бекітілген терминдерге мониторинг жүргізу» атты жоба бойынша орындалған жұмыстардың ҚОРЫТЫНДЫ ЕСЕБІ

I Жоба аясында атқарылған жұмыстар ұлттық ғылым тілін, нормативтік құжаттар, іс-қағаздар т.б. тілін жетілдіруді көздейді. Жұмыста қазақ ұлттық терминологиялық қорын қалыптастырудың теориялық және практикалық негіздері (түгендеу, жүйелеу, реттеу т.б.) басшылыққа алынып, Мемлекеттік тілді дамыту жолында кездесіп отырған қиыншылықтардың бірі – терминологиялық жүйесіздік пен терминологиялық жұмыстардың практикалық жетімсіздігін толықтыру мақсатында бекітілген терминдер, оның ішінде қоғамдық ғылымдар саласы бойынша қалыптастырылған терминжүйелердің синхронды жағдайы толық айқындалды. 1971-2017 жылдар аралығында бекітілген жаратылыстану-техникалық терминдерінің саны мен көлемі нақтыланып, оларға түгендеу жұмысы жүргізілді. Нәтижесі төмендегі суретте берілген:

4.1 1971-2017 жылдар аралығындағы жаратылыстану-техникалық ғылымдар терминдерінің саны: жалпы: 8022; оның ішінде:
1971-81 – 757; 1992 – 6; 1995 – 456; 1998 – 184; 1999 – 88; 2000 – 17; 2002 – 9;
2003 – 10; 2004 – 480; 2005 – 511; 2006 – 865; 2007 – 275; 2008 – 2; 2009 – 5;
2010 – 5; 2011 – 22; 2013 – 25; 2014 – 51; 2015 – 2643; 2016 – 1116; 2017 – 495

Бұл жерде бір ескерте кететін жағдай, биылға жоспарланған 8000 термин болуы себепті, 2017 жылдың тек 495 терминін ғана қамтып отырмыз. 2017

жылы бекітілген терминдер қорынан жаратылыстану-техникалық ғылымдар саласына жататын терминдер саны толық қамтылмады.

II Жаратылыстану-техникалық ғылымдар көптеген салаларды қамтып, түрлі терминологиялық жүйелерді құрайтыны белгілі. Әрбір терминнің саласын анықтау үшін ұғымдарды жіктеп, ұғымдарды анықтап және оларды білдіретін терминдер бір-бірімен тығыз байланыста және бірігіп терминологиялық жүйе құрайтынын ескеру қажет. Себебі, оқшауланған, тәуелсіз термин болмайды. Кез келген термин жалпы бір (немесе бірнеше) терминологиялық жүйеде белгілі бір орын мен мәнге ие болып келеді. Аталған міндетке сәйкес әрбір жаратылыстану-техникалық ғылымдар терминінің терминологиялық жүйесі (дефинициясына сәйкес) нақтыланып, саласы айқындалды:

2	4.1.2	Терминдердің саласын айқындау:	8022
		механика	666
		1971-81	107
		1992	0
		1995	33
		1998	8
		1999	45
		2000	1
		2002	0
		2003	2
		2004	40
		2005	0
		2006	1
		2007	8
		2008	0
		2009	0
		2010	0
		2011	1
		2013	0
		2014	1
		2015	337
		2016	78
		2017	4
		биология	227
		1971-81	124
		1992	0
		1995	1
		1998	88
		1999	0
		2000	2

	2002	0
	2003	1
	2004	0
	2005	2
	2006	0
	2007	0
	2008	0
	2009	0
	2010	0
	2011	0
	2013	0
	2014	0
	2015	9
	2016	0
	2017	0
	математика	435
	1971-81	28
	1992	0
	1995	45
	1998	0
	1999	0
	2000	0
	2002	0
	2003	0
	2004	3
	2005	0
	2006	0
	2007	0
	2008	0
	2009	1
	2010	0
	2011	0
	2013	1
	2014	7
	2015	344
	2016	6
	2017	0
	медицина	1246
	1971-81	153
	1992	0
	1995	113
	1998	0
	1999	1

2000	0
2002	0
2003	0
2004	0
2005	325
2006	112
2007	0
2008	0
2009	0
2010	0
2011	20
2013	7
2014	20
2015	12
2016	0
2017	483
информатика	178
1971-81	10
1992	0
1995	0
1998	0
1999	5
2000	0
2002	0
2003	0
2004	16
2005	0
2006	48
2007	14
2008	2
2009	0
2010	0
2011	0
2013	4
2014	8
2015	31
2016	40
2017	0
ауылшаруашылығы	99
1971-81	95
1992	0
1995	0
1998	0

	1999	0
	2000	0
	2002	0
	2003	0
	2004	0
	2005	1
	2006	0
	2007	0
	2008	0
	2009	0
	2010	0
	2011	0
	2013	0
	2014	0
	2015	3
	2016	0
	2017	0
	геология	354
	1971-81	33
	1992	0
	1995	53
	1998	81
	1999	0
	2000	1
	2002	3
	2003	4
	2004	0
	2005	142
	2006	1
	2007	3
	2008	0
	2009	1
	2010	0
	2011	0
	2013	0
	2014	0
	2015	29
	2016	3
	2017	0
	сушаруашылығы	70
	1971-81	13
	1992	0
	1995	15

	1998	0
	1999	0
	2000	2
	2002	0
	2003	0
	2004	2
	2005	25
	2006	0
	2007	1
	2008	0
	2009	0
	2010	2
	2011	0
	2013	0
	2014	0
	2015	10
	2016	0
	2017	0
	сүүлөт	87
	1971-81	34
	1992	0
	1995	0
	1998	0
	1999	1
	2000	3
	2002	3
	2003	1
	2004	12
	2005	0
	2006	2
	2007	0
	2008	0
	2009	2
	2010	0
	2011	0
	2013	11
	2014	3
	2015	4
	2016	4
	2017	7
	ЭКОЛОГИЯ	10
	1971-81	2
	1992	0

	1995	0
	1998	0
	1999	0
	2000	0
	2002	0
	2003	2
	2004	0
	2005	5
	2006	1
	2007	0
	2008	0
	2009	0
	2010	0
	2011	0
	2013	0
	2014	0
	2015	0
	2016	0
	2017	0
	баспа ісі	10
	1971-81	10
	1992	0
	1995	0
	1998	0
	1999	0
	2000	0
	2002	0
	2003	0
	2004	0
	2005	0
	2006	0
	2007	0
	2008	0
	2009	0
	2010	0
	2011	0
	2013	0
	2014	0
	2015	0
	2016	0
	2017	0
	жеңіл өнеркәсіп	30
	1971-81	11

	1992	0
	1995	0
	1998	2
	1999	6
	2000	0
	2002	0
	2003	0
	2004	0
	2005	0
	2006	0
	2007	0
	2008	0
	2009	0
	2010	0
	2011	0
	2013	0
	2014	0
	2015	11
	2016	0
	2017	0
	машинажасау	49
	1971-81	45
	1992	2
	1995	0
	1998	0
	1999	0
	2000	0
	2002	0
	2003	0
	2004	0
	2005	0
	2006	0
	2007	0
	2008	0
	2009	0
	2010	0
	2011	0
	2013	0
	2014	0
	2015	2
	2016	0
	2017	0
	тамақ өнеркәсібі	10

	1971-81	10
	1992	0
	1995	0
	1998	0
	1999	0
	2000	0
	2002	0
	2003	0
	2004	0
	2005	0
	2006	0
	2007	0
	2008	0
	2009	0
	2010	0
	2011	0
	2013	0
	2014	0
	2015	0
	2016	0
	2017	0
	физика	316
	1971-81	27
	1992	0
	1995	141
	1998	0
	1999	1
	2000	0
	2002	0
	2003	0
	2004	0
	2005	0
	2006	0
	2007	0
	2008	0
	2009	0
	2010	0
	2011	0
	2013	0
	2014	0
	2015	1
	2016	145
	2017	1

	ХИМИЯ	740
	1971-81	8
	1992	0
	1995	14
	1998	1
	1999	2
	2000	1
	2002	0
	2003	0
	2004	1
	2005	0
	2006	682
	2007	1
	2008	0
	2009	0
	2010	0
	2011	0
	2013	0
	2014	1
	2015	20
	2016	9
	2017	0
	кен ісі	27
	1971-81	5
	1992	0
	1995	3
	1998	0
	1999	1
	2000	0
	2002	1
	2003	0
	2004	0
	2005	0
	2006	0
	2007	0
	2008	0
	2009	0
	2010	2
	2011	0
	2013	0
	2014	0
	2015	15
	2016	0

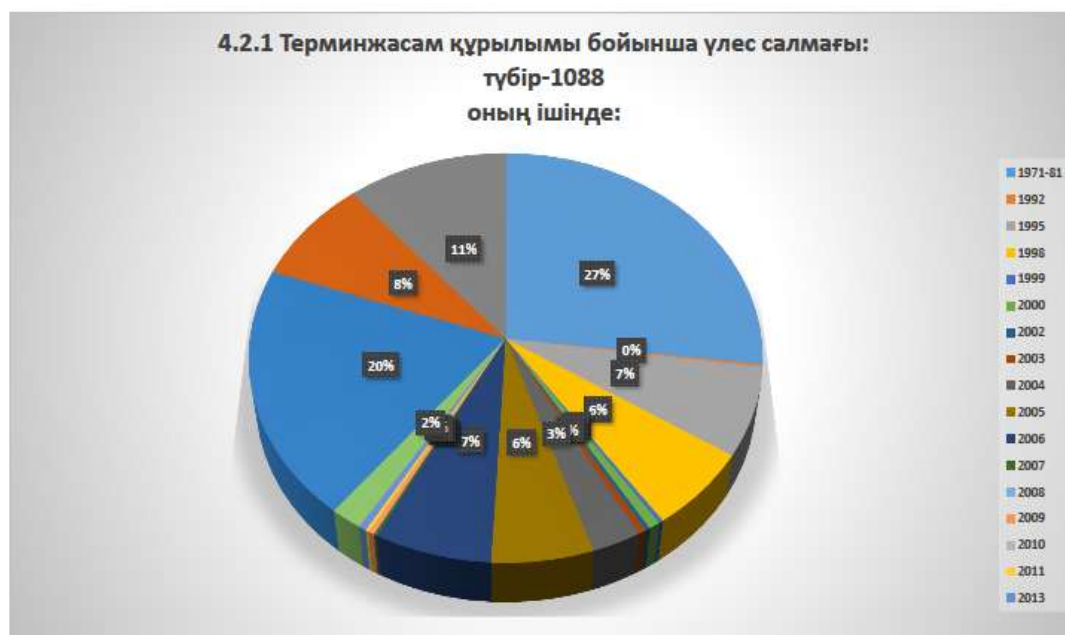
2017	0
энергетика	92
1971-81	4
1992	0
1995	1
1998	0
1999	0
2000	0
2002	0
2003	0
2004	0
2005	0
2006	0
2007	41
2008	0
2009	0
2010	0
2011	0
2013	1
2014	1
2015	13
2016	31
2017	0
электроника	1166
1971-81	6
1992	1
1995	0
1998	1
1999	5
2000	1
2002	2
2003	0
2004	390
2005	0
2006	14
2007	200
2008	0
2009	0
2010	0
2011	0
2013	0
2014	4
2015	59

	2016	483
	2017	0
	астрономия	7
	1971-81	2
	1992	1
	1995	0
	1998	0
	1999	0
	2000	2
	2002	0
	2003	0
	2004	0
	2005	2
	2006	0
	2007	0
	2008	0
	2009	0
	2010	0
	2011	0
	2013	0
	2014	0
	2015	0
	2016	0
	2017	0
	көлік	1992
	1971-81	2
	1992	2
	1995	0
	1998	0
	1999	12
	2000	0
	2002	0
	2003	0
	2004	5
	2005	2
	2006	0
	2007	0
	2008	0
	2009	0
	2010	0
	2011	0
	2013	1
	2014	2

	2015	1682
	2016	284
	2017	0
	тұрмыстық қызмет	10
	1971-81	3
	1992	0
	1995	0
	1998	0
	1999	0
	2000	4
	2002	0
	2003	0
	2004	0
	2005	0
	2006	0
	2007	0
	2008	0
	2009	0
	2010	0
	2011	0
	2013	0
	2014	3
	2015	0
	2016	0
	2017	0
	*	201
	1971-81	25
	1992	0
	1995	37
	1998	3
	1999	9
	2000	0
	2002	0
	2003	0
	2004	11
	2005	7
	2006	4
	2007	7
	2008	0
	2009	1
	2010	1
	2011	1
	2013	0

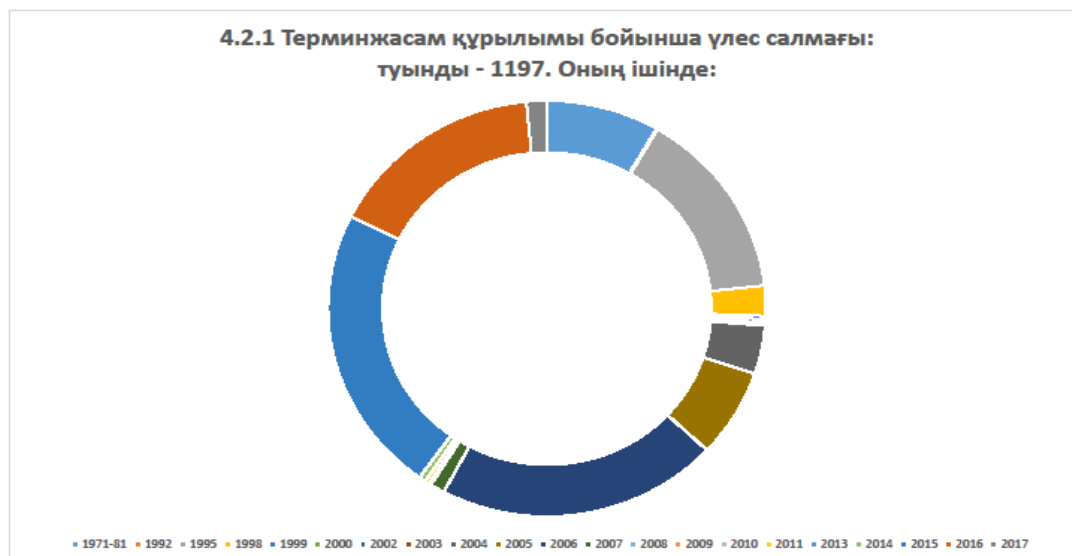
	2014	1
	2015	61
	2016	33
	2017	0

III Бекітілген терминологияның құрылымдық параметрлеріне жүгіну кішітілдерде орын алған проблемаларды анықтауды көздейді және терминжасам ісімен айналысатын мамандарға, аудармашыларға аталған қиындықтарды шешудің ықтимал жолдарын ұсынуға мүмкіндік береді. Терминологияның құрылымдық ерекшеліктерін қарастырғанда, біз ең алдымен формаға, яғни терминологиялық бірліктің морфологиялық құрылымына назар аударамыз. Осы критерий бойынша арнайы лексикалық бірліктерді бірнеше құрылымдарға жіктеп көрсеттік. Терминологияны ретке келтірудің аса маңызды міндеті – термин құрылымын анықтау болып табылады. Себебі, бұл белгілі бір арнаулы білім саласы аясында терминнің сол жүйеге сай басым үлгі бойынша жасалуымен тығыз байланысты.

4.2.1 Терминжасам құрылымы бойынша үлес салмағы:
түбір-1088
оның ішінде:

1971-81 – 294; 1992 – 2; 1995 – 76; 1998 – 68; 1999 – 3; 2000 – 7; 2002 – 3; 2003 – 5; 2004 – 31; 2005 – 64; 2006 – 74; 2007 – 2; 2008 – 0; 2009 – 4; 2010 – 0; 2011 – 2; 2013 – 5; 2014 – 20; 2015 – 216; 2016 – 91; 2017 – 121.

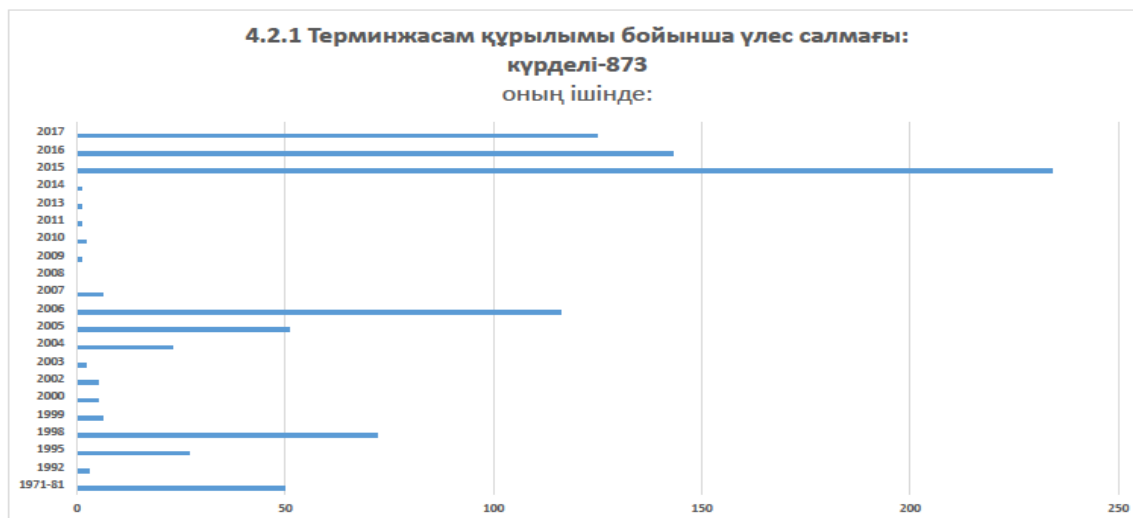

туынды-1197

оның ішінде:

1971-81 – 100; 1992 – 1; 1995 – 177; 1998 – 28; 1999 – 3; 2000 – 3; 2002 – 1; 2003 – 2; 2004 – 45; 2005 – 82; 2006 – 250; 2007 – 13; 2008 – 1; 2009 – 0; 2010 – 1;

2011 – 4; 2013 – 0; 2014 –6; 2015 – 268; 2016 – 194; 2017 – 18.

күрделі-873

оның ішінде:

1971-81 – 50; 1992 – 3; 1995 – 27; 1998 – 72; 1999 – 6; 2000 – 5; 2002 – 4; 2003 – 2; 2004 – 23; 2005 – 51; 2006 – 116; 2007 – 6; 2008 – 0; 2009 – 1; 2010 – 2; 2011 – 1; 2013 – 1; 2014 –1; 2015 – 234; 2016 – 143; 2017 – 125.

тіркесті-4613

оның ішінде:

1971-81 – 310; 1992 – 0; 1995 – 171; 1998 – 16; 1999 – 57; 2000 – 2; 2002 – 1;
2003 – 1; 2004 – 374; 2005 – 313; 2006 – 419; 2007 – 90; 2008 – 1; 2009 – 0;
2010 – 2; 2011 – 11; 2013 – 11; 2014 – 24; 2015 – 1900; 2016 – 679; 2017 – 231.

сипаттамалы-80

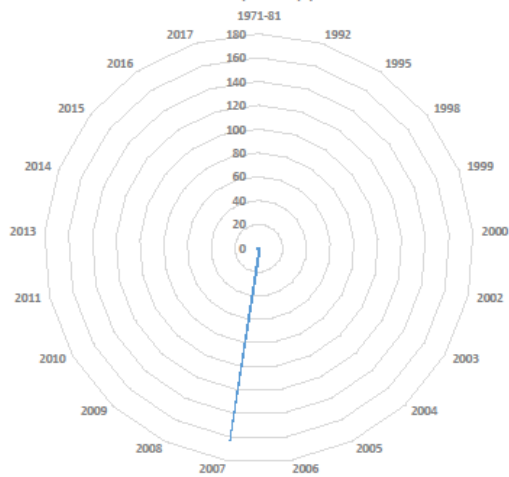
оның ішінде:

1971-81 – 3; 1992 – 0; 1995 – 5; 1998 – 0; 1999 – 19; 2000 – 0; 2002 – 0; 2003 –
0; 2004 – 7; 2005 – 1; 2006 – 2; 2007 – 1; 2008 – 0; 2009 – 0; 2010 – 0; 2011 – 2;
2013 – 6; 2014 – 0; 2015 – 25; 2016 – 9; 2017 – 0.

4.2.1 Терминжасам құрылымы бойынша үлес салмағы:

қысқартулар-171

оның ішінде:

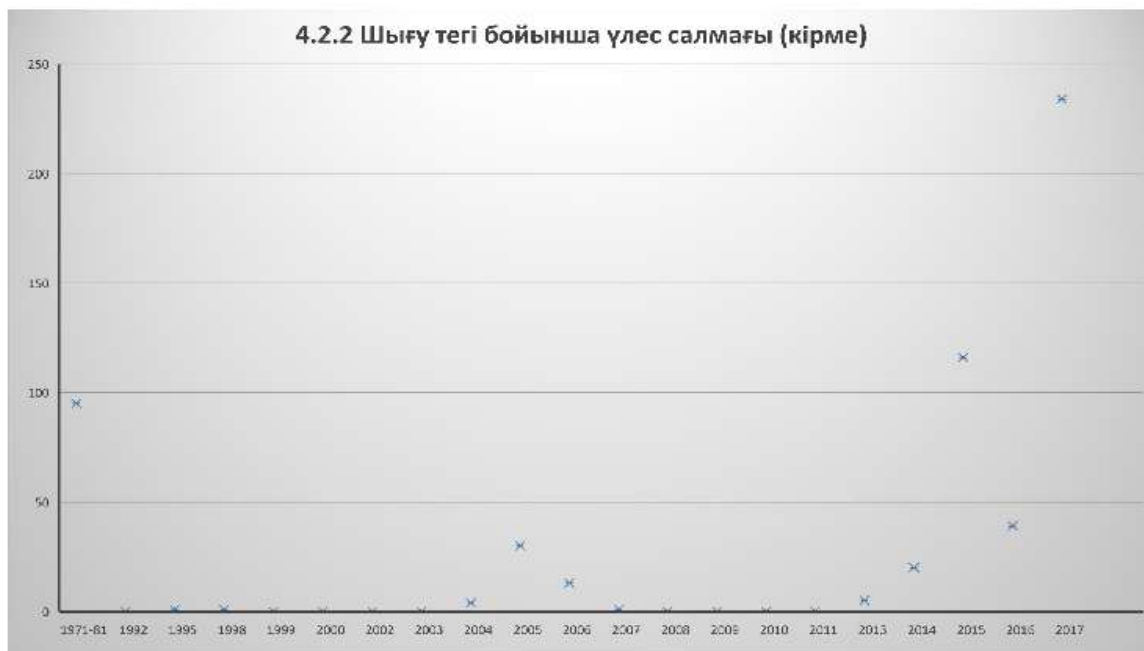

қысқартулар-171

оның ішінде:

1971-81 – 0; 1992 – 0; 1995 – 0; 1998 – 0; 1999 – 0; 2000 – 0; 2002 – 0; 2003 – 0; 2004 – 0; 2005 – 0; 2006 – 4; 2007 – 163; 2008 – 0; 2009 – 0; 2010 – 0; 2011 – 2; 2013 – 2; 2014 – 0; 2015 – 0; 2016 – 0; 2017 – 0.

IV Терминология мен жеке терминдер, сондай-ақ терминологиялық жүйелер қалыптасуының қайнар көздері, яғни шығу тегі, сонымен қатар олардың пайда болу уақыты жағынан да күрделі және біркелкі емес. Өйткені, ғылымның, мәдениеттің, өндірістік қызметтің белгілі бір саласына қатысты терминологияның тарихы, ең алдымен табиғат пен қоғам туралы білімнің даму заңдылығы болып табылады. Сондықтан да кез келген ғылымның тарихы сөзсіз осы саладағы ұғымдар мен терминдердің даму тарихын қамтиды:

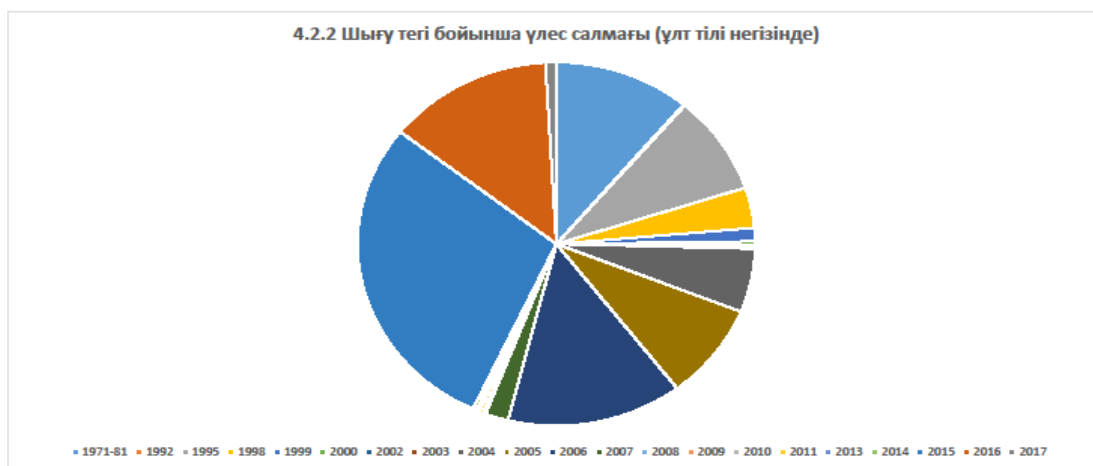

4.2.2 Шығу тегі бойынша үлес салмағы:

кірме – 559

оның ішінде:

1971-81 – 95; 1992 – 0; 1995 – 1; 1998 – 1; 1999 – 0; 2000 – 0; 2002 – 0;
 2003 – 0; 2004 – 4; 2005 – 30; 2006 – 13; 2007 – 1; 2008 – 0; 2009 – 0; 2010 – 0;
 2011 – 0; 2013 – 5; 2014 – 20; 2015 – 116; 2016 – 39; 2017 – 234.

ұлт тілі негізінде-5067

оның ішінде:

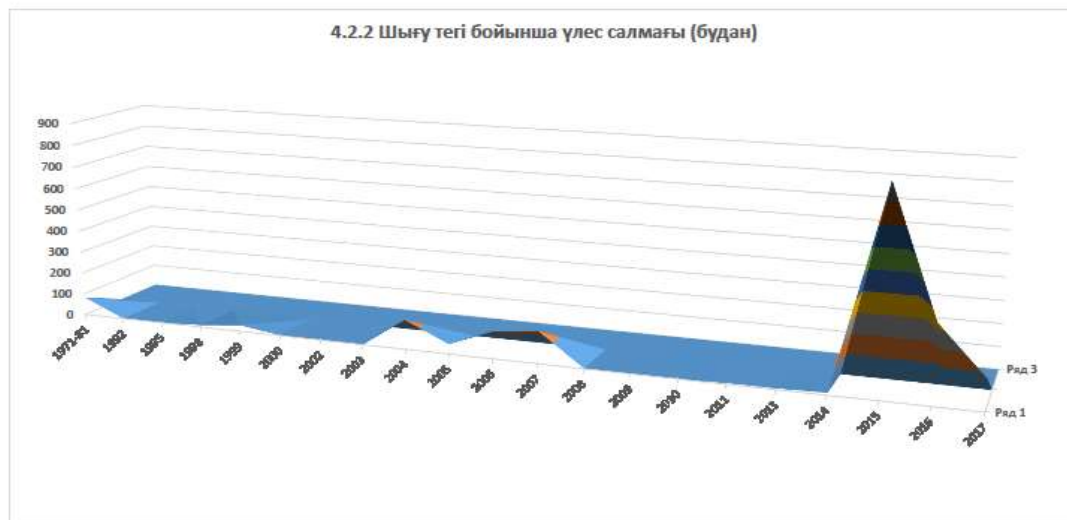
1971-81 – 561; 1992 – 6; 1995 – 446; 1998 – 182; 1999 – 60; 2000 – 16; 2002 – 7; 2003 – 10; 2004 – 286; 2005 – 433; 2006 – 725; 2007 – 95; 2008 – 1; 2009 – 5; 2010 – 5; 2011 – 17; 2013 – 12; 2014 – 16; 2015 – 1454; 2016 – 685; 2017 – 45.

ұлт тіліне икемделіп алынған-140

оның ішінде:

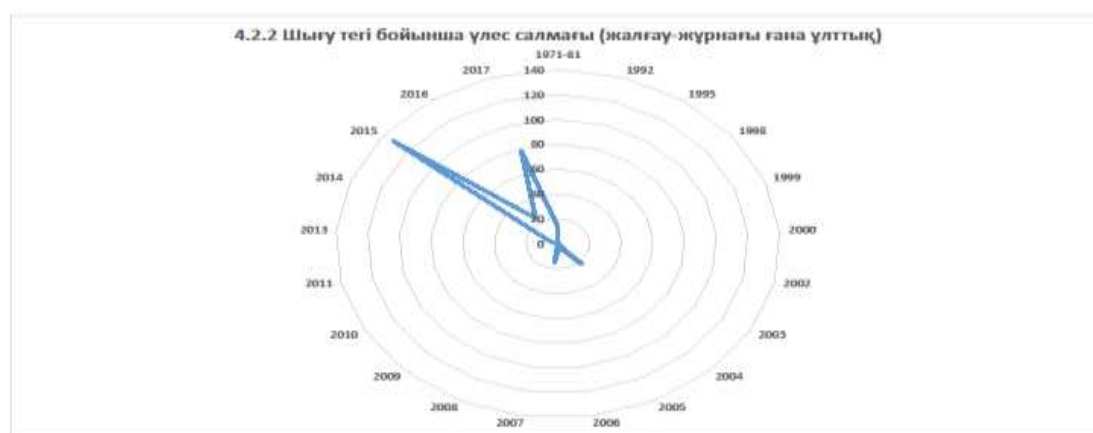
1971-81 – 5; 1992 – 0; 1995 – 0; 1998 – 0; 1999 – 0; 2000 – 0; 2002 – 0; 2003 – 0; 2004 – 35; 2005 – 1; 2006 – 2; 2007 – 19; 2008 – 0; 2009 – 0; 2010 – 0; 2011 – 0; 2013 – 2; 2014 – 0; 2015 – 52; 2016 – 24; 2017 – 0.

будан-1955

оның ішінде:

1971-81 – 82; 1992 – 0; 1995 – 8; 1998 – 1; 1999 – 28; 2000 – 1; 2002 – 2; 2003 – 0; 2004 – 133; 2005 – 44; 2006 – 121; 2007 – 145; 2008 – 1; 2009 – 0; 2010 – 0; 2011 – 5; 2013 – 5; 2014 – 10; 2015 – 888; 2016 – 343; 2017 – 138.

жалғау-жұрнағы ғана ұлттық-301

оның ішінде:

1971-81 – 14; 1992 – 0; 1995 – 1; 1998 – 0; 1999 – 0; 2000 – 0; 2002 – 0; 2003 – 0; 2004 – 22; 2005 – 3; 2006 – 4; 2007 – 15; 2008 – 0; 2009 – 0; 2010 – 0; 2011 – 0; 2013 – 1; 2014 – 5; 2015 – 133; 2016 – 25; 2017 – 78.

V Кәсіби қарым-қатынасты сәтті жүзеге асыру үшін терминологиялық сөздіктер жасалады. Жалпы ғылыми ой, оның ішінде терминология саласы да бір орында тұрмайды. Ғылыми мектептердің жаңа идеялары жаңа терминдерді тудырады, оларды лексикографияда тіркеу қажеттілігі туындайды. Терминологиялық сөздіктер ойды вербалдау, сөздің ұғым көлемін теориялық негіздеу, жіктеу қажеттілігі нәтижесінде туындайды. Сондықтан да терминнің терминологиялық сөздікте тіркелу мәселесі арнайы қарастыруды қажет ететін мәселелер қатарына жатады.

4.4.1 Терминологиялық сөздіктерде тіркелгендердің саны – 4208

оның ішінде:

1971-81 – 433; 1992 – 6; 1995 – 407; 1998 – 159; 1999 – 43; 2000 – 14; 2002 – 6; 2003 – 10; 2004 – 230; 2005 – 364; 2006 – 444; 2007 – 43; 2008 – 1; 2009 – 4; 2010 – 2; 2011 – 9; 2013 – 4; 2014 – 5; 2015 – 1376; 2016 – 604; 2017 – 44.

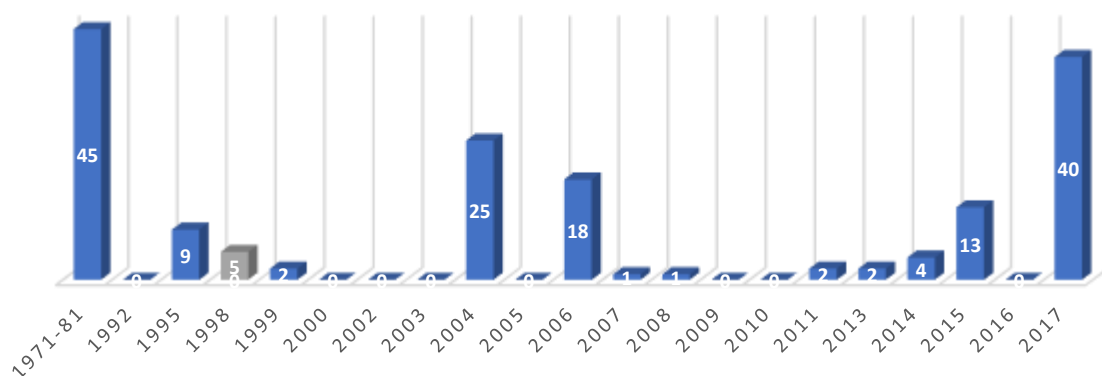
тіркелмегендердің саны – 853

оның ішінде:

1971-81 – 130; 1992 – 0; 1995 – 39; 1998 – 23; 1999 – 17; 2000 – 2; 2002 – 1; 2003 – 0; 2004 – 56; 2005 – 70; 2006 – 280; 2007 – 51; 2008 – 0; 2009 – 1; 2010 – 3; 2011 – 8; 2013 – 8; 2014 – 9; 2015 – 73; 2016 – 81; 2017 – 1.

VI Терминдер арнаулы тілдің семантикалық өзегі болып табылады және негізгі мазмұндық ақпаратты береді. Арнаулы тілдерде орталықтық орын алатын терминологияның қалыптасуы мен дамуы белгілі бір дәрежедегі дербестікке ие болып келеді. Осымен байланысты терминді бағалаудың лингвистикалық критерийлері, атап айтқанда, оның нормативтік талаптарға сәйкес келуі осыдан туындайды. Жалпы алғанда, лингвистикалық нормативтілік дегеніміз – терминнің жасалымы мен қолданысының дұрыстығы болып саналады. Терминжасам мен терминнің жұмсалым үдерістері стихиялы емес, тіл мамандары мен терминологтардың бақылауында болатын саналы-мақсатты үдерістер болып табылады. Бұл терминологияның жүйелілігі, терминнің мәнмәтіннен тәуелсіздігі, термин қысқалығы, оның абсолютті және барынша бірмағыналылығы, түсінікті әрі жеңіл, оңай қабылданатыны т.б.

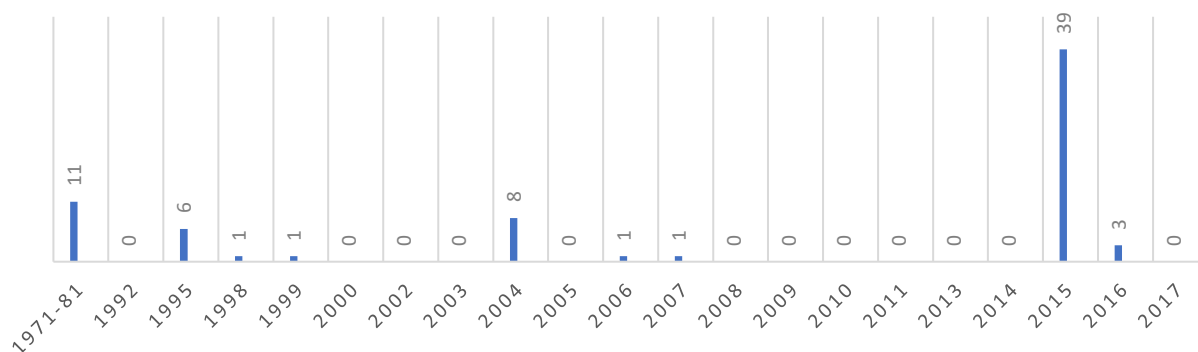
4.4.5 ТЕРМИН НҰСҚАЛАРЫНЫҢ ТЕРМИНОЛОГИЯЛЫҚ НОРМАЛАРҒА СӘЙКЕСТІГІНІҢ СТАТИСТИКАСЫ: СЕМАНТИКАЛЫҚ

4.4.5 термин нұсқаларының терминологиялық нормаларға сәйкестігінің статистикасы: семантикалық

1971-81 – 45; 1992 – 0; 1995 – 9; 1998 – 0; 1999 – 2; 2000 – 0; 2002 – 0; 2003 – 0; 2004 – 25; 2005 – 0; 2006 – 18; 2007 – 1; 2008 – 1; 2009 – 0; 2010 – 0; 2011 – 2; 2013 – 2; 2014 – 4; 2015 – 13; 2016 – 0; 2017 – 40.

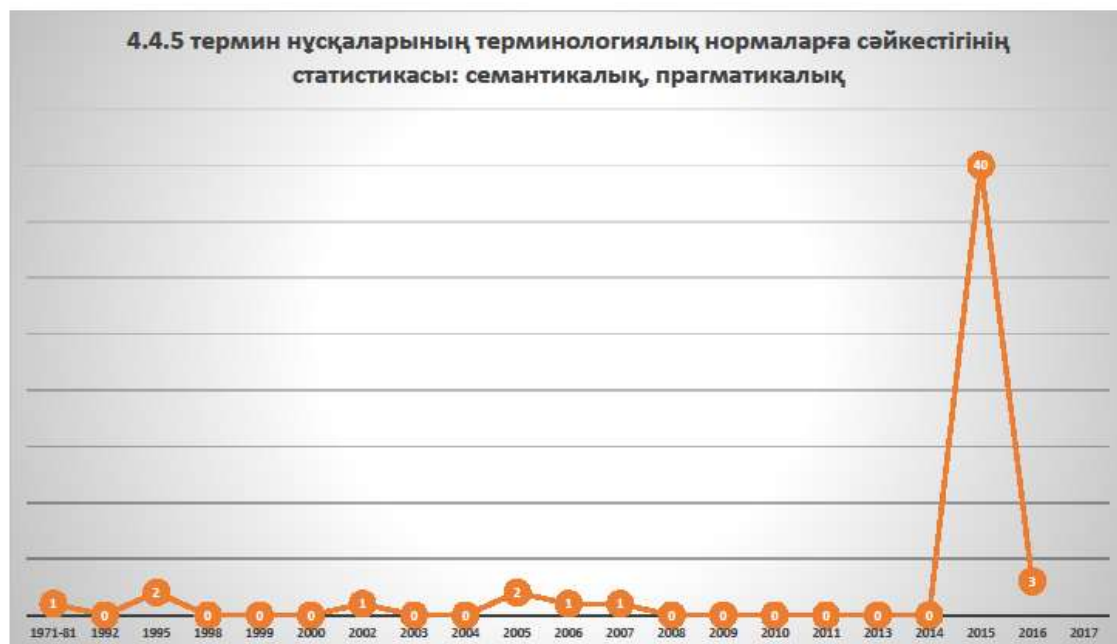
4.4.5 ТЕРМИН НҰСҚАЛАРЫНЫҢ ТЕРМИНОЛОГИЯЛЫҚ НОРМАЛАРҒА СӘЙКЕСТІГІНІҢ СТАТИСТИКАСЫ: ФОРМАЛДЫҚ

формалдық

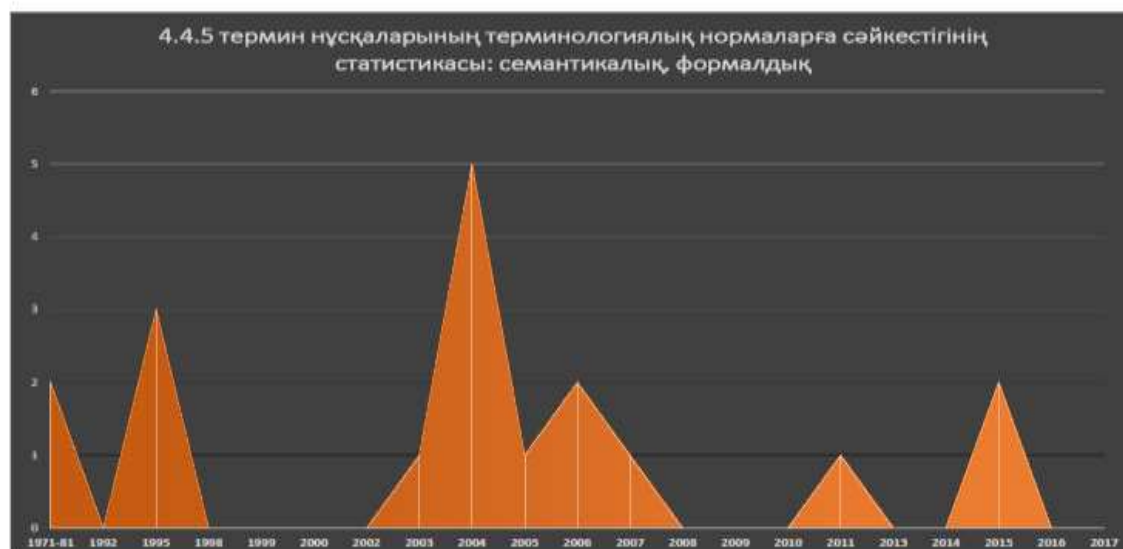
1971-81 – 11; 1992 – 0; 1995 – 6; 1998 – 1; 1999 – 1; 2000 – 0; 2002 – 0; 2003 – 0; 2004 – 8; 2005 – 0; 2006 – 1; 2007 – 1; 2008 – 0; 2009 – 0; 2010 – 0; 2011 – 0;

2013 – 0; 2014 – 0; 2015 – 39; 2016 – 3; 2017 – 0.

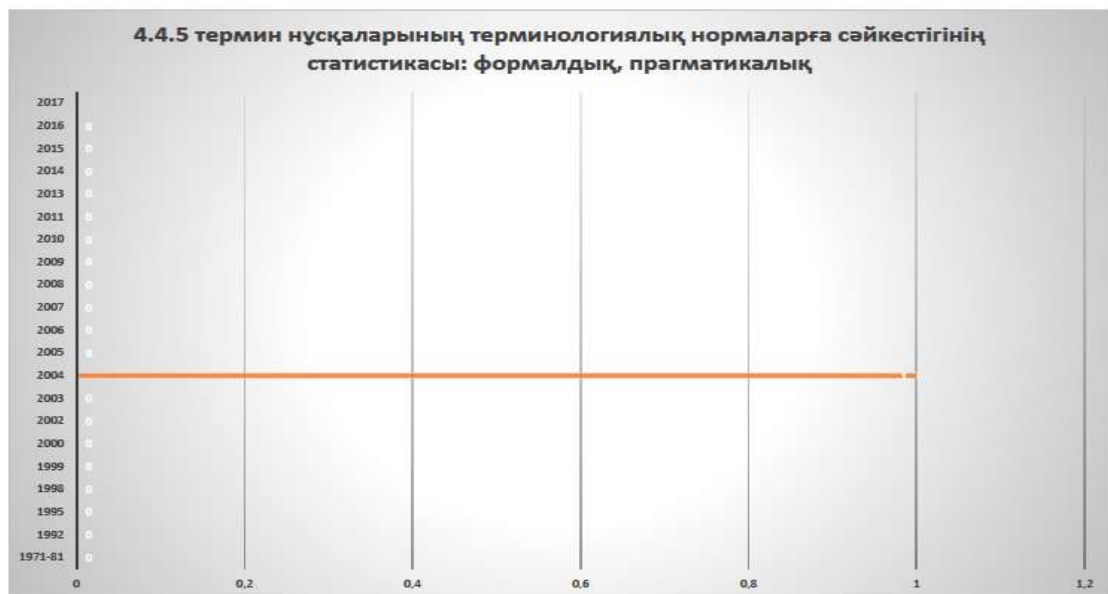
семантикалы, прагматикалық

1971-81 – 1; 1992 – 0; 1995 – 2; 1998 – 0; 1999 – 0; 2000 – 0; 2002 – 1; 2003 – 0; 2004 – 0; 2005 – 2; 2006 – 1; 2007 – 1; 2008 – 0; 2009 – 0; 2010 – 0; 2011 – 0; 2013 – 0; 2014 – 0; 2015 – 40; 2016 – 3; 2017 – 0.

семантикалық, формалдық

1971-81 – 2; 1992 – 0; 1995 – 3; 1998 – 0; 1999 – 0; 2000 – 0; 2002 – 0; 2003 – 1;
2004 – 5; 2005 – 1; 2006 – 2; 2007 – 1; 2008 – 0; 2009 – 0; 2010 – 0; 2011 – 1;
2013 – 0; 2014 – 0; 2015 – 2; 2016 – 0; 2017 – 1.

формалдық, прагматикалық

1971-81 – 0; 1992 – 0; 1995 – 0; 1998 – 0; 1999 – 0; 2000 – 0; 2002 – 0; 2003 – 0;
2004 – 1; 2005 – 0; 2006 – 0; 2007 – 0; 2008 – 0; 2009 – 0; 2010 – 0; 2011 – 0;
2013 – 0; 2014 – 0; 2015 – 0; 2016 – 0; 2017 – 0.

VII Қазіргі тіл ғылымында терминдер мен жеке терминологиялық жүйелерді зерттеуге байланысты мәселелер үнемі қызығушылық тудырып отырғаны белгілі. Өз кезегінде, бұл терминологияның қазіргі білім жүйесіндегі, адамның барлық практикалық іс-әрекетіндегі рөлімен, сонымен қатар жалпы сөздегі терминдік мағынаны қалыптастыру мәселесін қамтитын бірқатар шешімін таппаған, даулы мәселелердің болуымен түсіндіріледі. Жалпықолданыстық мағынаның терминологиялық мағынаға айналу тетігін зерттеу жаңа ғылыми міндет болып табылады, оның шешімі ең алдымен сөздің семантикалық құрылымында болып жатқан терең үдерістерді талдауда жатыр. Бұл ретте терминологиялық мағынаның қалыптасуы тек семантикаға ғана емес, сонымен бірге лексикалық бірліктің жүйелік байланыстарына, оның парадигматикалық және синтагматикалық қасиеттеріне де әсер ететін күрделі үдеріс болғандықтан, әртүрлі белгілер кешенін ескеру маңызды. Ал, бұл

аталған күрделі мәселелердің шешімі тікелей терминнің дефинициясына байланысты.

Ш.Шаяхметов атындағы тіл-оқыту орталығы мамандарының тексеруінен кейінгі ұсыныстарының нәтижесінде бір сала терминдерінен сөзбе сөз қайталанатын 14 термин техникалық қате деп танылып алынып тасталды. Нәтижесінде 8008 терминге дефиниция қойылды.

7	4.3.1	Анықталған дефинициялардың саны	8008
---	-------	---------------------------------	------

Ондан өзге мониторинг жасау барысында алдыңғы жылдарда қалып қалған қоғамдық-гуманитарлық терминдер де анықталып, оларға дефиниция қойылды. Жалпы саны – 57. Оның ішінде 1971-81 жылдар аралығында – 18, 1995 жылы – 20, 2004 жылы – 3, 2005 жылы – 2, 2006 жылы – 8, 2015 жылы – 6 термин. 2024 жылдары жаратылыстану-гуманитарлық ғылымдар саласына жататын 8008 терминге, қоғамдық-гуманитарлық ғылымдар саласына жататын 57 терминге мониторинг жасалды.

Сонымен, бекітілген терминдерге мониторинг жасау барысында мынадай қорытынды жасадық: терминнің терминологиялық жүйе саласына қатысы көп жағдайда ескерілмейді (4.4.5 қатысты);

- термин білдіретін ұғымның бірмағыналылығы мен дәлдігі терминологияға ғана тән. Терминдерді бекіту барысында аталған талап қатаң сақталуы қажет;

- жүйелілік: кез келген термин белгілі бір терминологиялық жүйеге жатады. Термин өз мағынасында онда қолданылатын параметрлерге негізделеді;

- тілдік дұрыстық: аталымдардың кез келген түрлері мен категорияларының белгілі бір үлгілеріне сілтеме жасау заңдылығына негізделген сөзжасамдық құралдардың дұрыс қолданылуына мән беріліп, ол терминдерді бекіту барысында ескерілуі қажет;

- қолданылуы немесе жұмсалымдық критерийі: қолданыс жиілігі тек заңдастырылған түрде (ресми құжаттарда) ғана реттеледі, алайда кей ғылыми дискурстардағы қолданылу басымдылығы ұлттық дәстүрмен, ауызша кәсіби тілдесіммен тікелей байланысты ерекшеліктер де ескерілуі керек.

- тілдік бағдар: кірме термин мен ана тілінің негізінде жасалған терминнің арасында орын алатын түрлі жағдайларда ұғымды таңдау маңызды. Жүйелі тәсілдің қолданылуы ерекше мәнге ие, өйткені онсыз терминологияның ұғымдардан ажырауы көбейе береді. Сол себепті де лингвистикалық стандарт терминдердің құрылымы мен семантикасының арақатынасын, лексикалық бірліктің мазмұн межесі мен тұрпат межесінің байланысын қамтамасыз ететін құрал.